

Kömür Karası Çocuk • Müge İplikçi

Resimleyen: Huban Korman • Çocuk Kitaplar • Roman • 108 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6
SANAT • BİREY ve TOPLUM • VATANDAŞLIK • HAK ve ÖZGÜRLÜKLER
müzik • Haydn • korku • arkadaşlık • özlem • yetenek • göçmenlik • dayanışma • barınmak •
anne-oğul • orkestra

Çağdaş edebiyatımızın ödüllü yazarlarından **Müge İplikçi**, kendini annesiyle birlikte Türkiye'deki bir göçmen evinde bulan Salif'in öyküsünü anlatıyor. Müziğin iyileştirici gücünü, göçmenliği ve dayanışmayı çocuk gözünden, dilinden ustaca aktarıyor. Zor bir konuyu, çocukların duygu dünyasını gözeterik anlatmayı başaran yazarın, komik sahnelerle, ilginç karakterlerle ve klasik müziğin önemli bestecilerinden Haydn'la kurguladığı öykü, keyifli bir okuma vaat ediyor. Sanatçı **Huban Korman**'ın desenleriyle canlanan kitap, her yaşta okuru, görmezden gelinen yaşamlar üzerine düşünmeye davet ediyor.

Nehirleri ve göğü ışıkla parlayan bir ülkeden Türkiye'ye gelen Salif için hayat, her gün bilinmezlerle doğar. Ayrı düştüğü müzisyen babasını özlemle beklerken, mahallenin okul orkestrasında bulur kendini. Oysa, gerçek bir adresi, okul kaydı bile yoktur. Üstelik mahalleli bu koyu tenli yabancılara hiç de iyi davranmamaktadır. Müziğin insanları birleştirdiği büyümlü anlarla, Salif'in yaşamındaki hüznümlü anlar birbirine karışır. Salif, sevdiklerine kavuşabilecek midir?..

TARTIŞMA KONULARI...

1. Salif kim? Nereden gelmiş; neden Türkiye'de? Korkuluk kime denir? Kodes nedir; Salif'in babası kodeste mi, kafeste mi?
2. Babası, "Müziği duy, sınırları aş, ona göre yaşa," diyerek Salif'e ne anlatmak istiyor? Müzikle sınırlar nasıl aşılır? Eğer sınırların aşılması mümkünse yalnızca müzikle mi olur?
3. Korkuluk Ziya neden Salif'e karşı çok sert ve acımasız? Salif'i koruyan müzik öğretmeni nasıl biri; hiç tanımadığı halde sizce Salif'i neden koruyor?
4. Salif ve annesinin 58 numaralı evde en az 15 kişiyle aynı odada barınması ne tür zorluklar doğurur? Böyle bir yerde kalmak bir çocuğu nasıl etkiler? Sizce bu kişilerin hepsini birden aynı odada tutan sevgi mi, bağlılık mı, korku mu, çaresizlik mi; hangisi?
5. Sinan yeteneği olmadığı halde neden okul orkestrasına alınmış? Sizce hangi alanlarda çalışmak için yetenek gerekir?
6. Salif ve onunla alay eden Sinan, nasıl oldu da vurmaları birlikte çalışacak kadar dayanışma içine girdi? Salif, müzik öğretmenine karşı Sinan'ı nasıl savundu?
7. Salif'le müzik öğretmeni Behçet'in ortak yönleri nedir? Behçet'in nişanlısı Handan, Salif'e nasıl yardım ediyor? O kadar hazırlandığı halde Salif neden konsere çıkmıyor?
8. Romanın başındaki Sinan'la sonundaki Sinan arasında ne farklılıklar var? Çevrenizde hikâyenin başındaki "gıcık" Sinan'a benzer çocuklar var mı? Onlarla neler yaşıyorsunuz?
9. Romanın sonunda Salif ve diğerlerinin özlemini duyduğu şeylere kavuştuğu söylenebilir mi?
10. Sizce gerçek yaşamda korkuluklar kimleri kokutmaya devam ediyor? Kimler onlarla işbirliği yapıyor; kimler onlardan kaçıyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Araştırma:** Göçmen kime denir? İnsanlar neden göçmek zorunda kalıyor? Göçmenlik dünyanın nerelerinde daha yaygın? Göçmenler gittikleri ülkelerde nasıl koşullarla karşılaşılıyor? Göçmenler üzerine yapılan araştırmalar hangi tehlikeli sonuçlara dikkat çekiyor? Bu gibi soruların cevaplarını bulmak üzere çeşitli kaynaklardan okuma yapın. Öğrendiklerinizi sınıfça paylaşın. Göçmenlik konusunda doğru ve gerçek bilgilere ulaşın.
- **Müzik:** Besteci Haydn ve müzikteki senfoni formu hakkında bilgi edinin. Hikâyede okul orkestrasının çaldığı Joseph Haydn'ın 94 numaralı "Sürpriz Senfonisi"ni internetten bulup dinleyin. Orkestranın nasıl bir müzik parçasını çalıştığını, Salif'in neyi çaldığını daha iyi anlayın. (https://youtu.be/4Cs_f3GupCo)
- **Tartışma:** Babasının, Salif'e söylediği, "ikinci sınıf vatandaş" kavramını tartışın. Kimlere, neden "ikinci sınıf vatandaş" denir? Hangi ülkelerde bu kavram daha çok kullanılıyor? Gerçekten böyle bir ayırım olabilir mi? "ikinci sınıf" denilenler nasıl yaşıyorlar? Bu ayrımcılık toplumları nereye götürür? Bu ve benzer soruların yanıtlarını somut örnekler vererek çok yönlü tartışın. İnsanların ayrıştırılması ve ötekileştirilmesiyle ilgili farkındalık yaratın.
- **Canlandırma:** Öğrencilerin, istedikleri müzik aletini seçerek çalıyormuş gibi yaptıkları hayali bir orkestra ile Haydn'ın 94. Senfonisi'ni çaldığını hayal edin. Herkes seçtiği çalgı nasıl tutuluyor ve çalınıyorsa taklit etsin. İnternette bulacağınız bir orkestra videosundan da izleyerek müziği sınıf orkestrası çalıyormuş gibi canlandırın. Böylece hem orkestra çalgıları ve sahnede nasıl yerleştikleri, hem de bu çalgıların nasıl çalındığı sanal olarak deneyimlenmiş olur.
- **Oyun:** Öğrenciler sırayla konuşacak biçimde dizilsin. Herkes, "Arkadaş kime denir; arkadaşlık nedir?" sorusunun cevabı için bir cümle düşünsün; sıra kendisine geldiğinde söylesin. 15 saniye içinde düşüncesini söyleyemeyen elensin. Bu eğlenceli oyun sayesinde bu kavramın kimlere ne ifade ettiğini keşfedin.
- **Resimleme:** Herkes dayanışma konulu bir resim ya da karikatür yapsın. Yaratılan eserler iki hafta süreyle sınıfta oluşturulacak "Dayanışma Köşesi"nde sergilensin.
- **Söyleşi:** Orkestrada çalan bir müzisyeni sınıfa davet ederek söyleşi yapın. Bir orkestranın konsere nasıl hazırlandığını, notaların nasıl sese dönüştüğünü, çalgıların ve şefin görevini, orkestrada çalmak için nasıl bir eğitim gerektiğini anlatmasını isteyin. Soru-cevap şeklinde yapılacak bu sohbet, öğrencilerin çoksesli müziği daha yakından tanımasını sağlasın.